

<http://gazeta.dt.ua/CULTURE/pismennik-roman-ivanichuk-tyurma-mene-ominula-ale-ckuvannya-trivalo-tak-dovgo-scho-ya-do-togo-zvik-.html>. Nazva z ekranu. Data zvernennya: 21.11.2014.

11. Svitlychnyy I. Holos doby : u 2 kn. / uporyad. L. Svitlychna, N. Svitlychna. K. : Sfera, 2001. Kn. 1 : Lysty z «Parnasu». 544 s.; Kn. 2. 424 s.

12. Chornovil V. Tvory : v 10 t. / V'yacheslav Chornovil ; uporyad. M. Kotsyubyn'ka, V. Chornovil ; peredm. M. Kotsyubyn's'koyi. K. : Smoloskyp, 2005. T. 4, kn. 1 : Lysty. 990 s.; T. 4, kn. 2 : Lysty. 1068 s.

Summary

Oleh Rarytskyi

Pavlo Zahrebelnyi in the Prism of Criticism of the Sixtiers

The article attempts to express, through the prism of fiction and documentary prose of the Ukrainian Sixtiers, the creative profile of P. Zahrebelnyi in the context of a totalitarian era. A cursory overview of writings of the author is offered which is proposed by sixtiers first of all in their own epistolary and memoirs. It goes about discrete inclusions of elements of literary and critical creativity in non-fictional prose of the sixtiers.

Key words: *fiction and documentary prose, sixtiers, literary studies, literary criticism.*

Дата надходження статті: «18» листопада 2019 р.

Дата прийняття до друку: «27» грудня 2019 р.

УДК 821.161.2

DOI: 10.31475/fil.dys.2020.10.16

ІРИНА СЛОНЕВСЬКА,

кандидат філософських наук, доцент

(м. Хмельницький)

Феномен кроскультурного роману в постколоніальному дискурсі

У статті розглядаються особливості кроскультурного роману у постколоніальному дискурсі. Акцентується увага на дослідженнях, які утворили засади для осмислення феномену постколоніалізму сучасною гуманітаристикою. У зазначеному контексті аналізується сучасний кроскультурний роман та виокремлюються його провідні особливості: «межова ідентичність», гібридність, амбівалентність тощо. Творчість Дж. Кутзее, С. Рушді, К. Ісігуро характеризується

як художня репрезентація так званої «порубіжної свідомості», що є основою кроскультурного світогляду.

Ключові слова: *постколоніальний дискурс, кроскультуралізм, мультикультуралізм, кроскультурний роман, амбівалентність, гібридна ідентичність.*

Постановка проблеми в загальному вигляді... ХХ сторіччя позначене в соціокультурному сенсі однією з найпомітніших детермінант: розпадом колоніальної системи, який, розпочавшись після Другої світової війни, по суті завершився лише у середині 1970-х років та значною мірою вплинув на культурний ландшафт не тільки 2-ї пол. ХХ ст., а й на сучасність. Вочевидь, цим зумовлено той колосальний інтерес, який на сьогодні існує у світі до постколоніальної проблематики.

Чільне місце у постколоніальному дискурсі посідає художня література останніх десятиліть та, відповідно, творчість найпомітніших письменників сучасності. У цьому контексті йдеться про феномен кроскультурного (мультикультурного, транскультурного) чи постколоніального роману, який сьогодні є одним з найяскравіших жанрів сучасної зарубіжної літератури і з яким пов'язана творчість найрезонансніших письменників сучасності- лауреатів Нобелівської, Букерівської, Гонкурівської чи інших престижних літературних премій та відзнак (Чинуа Ачебе, Бучі Емечет, Кадзуо Ісігуро, Джон Кутзее, Ханіф Курейши, Ж.-М. Гюстав Леклезію, Тімоті Мо, Відіадхар Найпол, Бен Окрі, Майкл Ондаатже, Арундаті Рой, Салман Рушді, Вікрам Сет та ін...). Саме вони сьогодні визначають і організують простір кроскультурної літератури як складного багатонаціонального і різножанрово- естетичного та – ширше – соціокультурного феномену.

Аналіз досліджень і публікацій... Феномен кроскультуралізму у контексті постколоніальних студій активно досліджується як суперечливе міждисциплінарне явище у галузі антропології, соціології, політології, економіки, історіографії, педагогіки та зрештою у літературознавстві та філософії. Це багатогранний феномен, що водночас є як втіленням, так і обґрунтуванням плюралістичної культурної парадигми.

Власне, сам «вибух постколоніальності», як його іноді називають, відбувся в 1979 році після виходу книги «Орієнталізм» Едварда Ваді Саїда (*E. W. Said, Orientalism, 1978*), американського літературного критика палестинського походження, політичного активіста, якого сьогодні вважають одним з засновників *постколоніальної теорії*. Як

окремий напрям гуманітарних досліджень, постколоніальна проблематика ствердилась в 90-ті роки ХХст., чому особливо посприяли дослідження Едварда Саїда «Культура і імперіалізм» (*Culture and Imperialism, 1993*), Гаятрі Чакраворті Співак «В інших світах» (*Spivak, G. C., In other worlds: Essays in cultural politics, 1987*) та особливо праці Гоми Бгабга (*H. Bhabha*). Дослідження останнього (професора гуманітарних наук Гарвардського університету, керівника Гуманітарного центру у Гарварді та професора гуманітарних наук в Університетському коледжі Лондона, індійця за походженням) утворили засади для осмислення феномену постколоніалізму сучасною гуманітаристикою: «Нація та нарація» (*Nation and Narration, 1990*), «Місцезнаходження культури» (*Location of Culture, 1993*), «Космополітизм» (*Cosmopolitanisms, 2000*) тощо. Бгабга є автором багатьох ключових понять сучасної постколоніальної теорії, таких як гібридність, мімікрія, амбівалентність.

На відміну від Е. Саїда, який вважає європейську культурну традицію занадто «євроцентричною», зверхньою щодо свого погляду на Схід, Бгабга запропонував ідею «ефективної культурної гібридності», своєрідного «стану за межами».

Визначальними для осмислення сучасного художнього дискурсу, зокрема й літературного, є переконання Бгабги в тому, що відтворення культури «за межами» стало художньою стратегією нашого часу, нарративом перехідного стану життя на «порубіжжі». Позицію Бгабги певною мірою поділяє Сейла Бенхабіб, одна з найвідоміших сучасних дослідників мультикультуралізму та його особливостей і принципів, що знайшло відображення в найрезонанснійшій праці авторки «Домагання культури. Рівність і різноманітність у глобальну еру» (*Seila Benhabib, The Claims of Culture: Equality and Diversity in the Global Era, 2002*), яка привертає увагу, зокрема, тим, що в ній дослідниця осмислює позицію культурної екзистенції людини, яка знаходиться «на перетині культур».

Формулювання цілей статті... Метою статті є аналіз феномену крос культурного роману в дискурсі постколоніальних досліджень. Основне завдання полягає у з'ясуванні головних особливостей, властивих крос культурному роману зокрема та творчості кроскультурних авторів загалом.

Виклад основного матеріалу... Власне термін «кроскультурний» з'явився в суспільних науках у 1930-ті роки. В широкий науковий обіг поняття ввійшло завдяки культурологічному дослідженню, здійсненому антропологом Йельського університету Джорджем Пітером Мердоком,

який використовував термін у контексті порівняльних досліджень, базованих на статистичних компіляціях культурних даних, а вже згодом поступово термін здобув вторинного значення культурної взаємодії. Відповідно, поняття «кроскультура» протягом багатьох десятиліть використовувалося винятково суспільними науками саме в такому значенні.

Паралельно з поняттям «кроскультура» зустрічаємо також поняття «мультикультуралізм». Термін «мультикультуралізм» з'явився вперше в кінці 60-х років ХХ століття в Канаді і вже в 1971 році набув статусу офіційного терміну і позначення урядового курсу. В кінці минулого століття частотність його вживання почала стрімко зростати, і на рубежі 80-х-90-х років ХХ століття дане поняття стали включати в різні словники з соціології, філософії і політології, а сучасне значення «мультикультуралізму» стало однією з основних категорій актуальних суспільних наук.

Спираючись на методологічні засади зазначених досліджень, сучасні літературознавці активно досліджують феномен кроскультурного (мультикультурного, постколоніального) роману. Серед дослідників проблеми на пострадянському культурному просторі варто передусім відзначити літературознавчі розвідки Н. Бідасюк («Творчість Бхараті Мухерджі у контексті американського мультикультуралізму»), О. Павлової («Категорії «історія» і «пам'ять» в контексті постколоніального дискурсу (на прикладі творчості Дж. М. Кутзее і К. Ісігуро)», О. Сидорової («Британський постколоніальний роман останньої третини ХХ сторіччя в контексті літератури Великобританії»), Г. Стовби («Жанрова своєрідність і тенденції розвитку англійського постмодерністського роману к. ХХ – поч. ХХІ ст.»), К. Струкової («Мультикультуралізм і постколоніальна тематика в літературному процесі»), М. Тлостанової («Проблема мультикультуралізму і література США кінця ХХ сторіччя»), С. Толкачова («Мультикультурний контекст сучасної британської літератури»), чії ідеї співзвучні з основними позиціями фундаторів постколоніальних досліджень, зокрема Гомо Бгабги. У цьому контексті привертають увагу вітчизняні дослідження постколоніального роману Східної Європи, здійснені В. Агеевою, Т. Гундоровою, С. Грабовським, О. Забужко, чії погляди особливо актуальні з огляду на аналіз проблеми людини «на перетині культур».

Незважаючи на певну кількість теоретичних розробок і наукових публікацій, аналіз сучасної літератури з проблеми кроскультуралізму доводить, що на сьогоднішній день в гуманітарній науці ще не існує

єдиного загальноновизначеного тлумачення цього поняття.

Варто звернути увагу і на той факт, що поняття «постколоніальна література» та «мультикультурна література» дуже часто вживаються як синоніми, хоча деякі автори їх розмежовують. Під мультикультурною літературою, як вважають дослідники, варто мати на увазі всесвітню літературу, іммігрантську, літературу етнічних меншин і місцеву літературу корінних народів. Під постколоніальною літературою, стверджує К. Струкова, в першу чергу розуміється творчість народів, що були колонізовані Британією. У ширшому сенсі, поняття «постколоніальна література» може належати і до літератури країн, колонізованих іншими європейськими державами, наприклад, Іспанією, Португалією чи Францією [4, с. 176].

Найприйнятнішим, з позиції нашого дослідження, є переконання С. Толкачова: знаходячись у чужому культурному оточенні, автори переживають і пропускають через власну творчу свідомість симптоми болючого процесу акультуризації, внаслідок чого виникають твори з певними специфічними ознаками, які можна об'єднати під загальною назвою «кроскультурна література» [6]. Коливання – метафізичне, емоційне, між центром та периферією, на думку С. Толкачова, є поширеною метафорою у творчості письменників-мігрантів, для яких екскурс із «третього світу» до «першого» супроводжується не лише подоланням власних усталених понять про навколишній світ та людей, але й перетворюється на процес переговорів, які ведуться в умовах подолання жорстких політичних, традиційних культурних настанов, що творять та формують національну ідентичність. Герой кроскультурної літератури, який має перехідну, подвійну, гібридизовану ідентичність, розташовану «десь між», у стані транзитності відображає діалектику бінарної опозиції «причетності / непричетності» до тієї чи іншої нації [6]. Своєрідність творчості кроскультурних авторів полягає в тому, підкреслює М. Тлостанова, що з-під їх пера виходять тексти, написані з точки зору «емоційного досвіду соціальної маргінальності», «з позиції краю». Тексти, які створено в «пограничних зонах», дають простір для критичного дистанціювання, необхідного для розуміння нової епохи після руйнування біполярного світу [5, с. 12].

В такому тлумаченні, коло сучасних кроскультурних письменників надзвичайно широке і охоплює ледь не більшість найпомітніших митців у царині художньої літератури, чия унікальність полягає в тому, що, перебуваючи між двома культурними світами, вони створюють амбівалентні самотні твори.

Виходячи з таких методологічних засад, до дискурсу сучасного кроскультурного роману маємо можливість, окрім зазначених на початку статті письменників, віднести М. Кундери, Т. Моррісон, Х. Муракамі, Г. Мюллер, О. Памука, Х. Хосейні, Х. Янігахару, творчість яких яскраво ілюструє тезу про багатогранний наратив «порубіжжя» (зауважимо, що троє з названих письменників є лауреатами Нобелівської премії, а імена інших незмінно очолюють рейтинги видатних творців сучасної літератури).

Попри те, більшість дослідників сходиться на думці, що найповніше феномен кроскультурного роману представлений у британській літературі [3].

Письменник, що знаходиться всередині двох світів, ідеально підходить для створення нового художнього і уявного простору. Простору, який кожен читач, в залежності від причетності до різних культурних традицій, зрозуміє по-різному. Провідною особливістю творчості кроскультурних авторів можна назвати кризу ідентичності, властиву як самому автору, так і його герою. Важливо зауважити, що криза охоплює не тільки національний, але й культурний, політичний і релігійний особистісний вимір. Беручи до уваги цю особливість, дослідники визначають категорію гібридності, вперше виокремлену у працях Г. Бгабги, як принципово важливу для усієї постколоніальної літератури. Гомі Бгабга зазначає, що місце, яке етнічні автори займають і в житті, і в літературі, можна назвати поняттям «проміжковий простір» (interstitial space) [2, с. 2]. Дослідник характеризує цей стан як такий, що дозволяє автору виявляти риси приналежності до обох світів і в той же час не вписуватися в жоден з них. Створюючи прозу «в межах» та «зсередини» таких порубіжних зон, письменники піддають аналізу і сумніву нерівність у стосунках між людьми, расами, мовами [2, с. 5].

Дослідження поетики літературного кроскультуралізму є одним із ключових напрямків сучасного літературознавства. Текст, який виникає в точці перетину декількох культур, тобто текст «кроскультурний», безсумнівно, вимагає особливого підходу. Досліднику необхідно брати до уваги такі чинники, як особистість автора, його освіта і виховання, віросповідання і так далі. С. Толкачов стверджує, що кроскультурний письменник – це сучасний етнограф своєї власної культури і одночасно її інтерпретатор [6]. Звідси й підвищений інтерес подібних міжкультурних авторів до людської особистості, до кроскультурної персони, своєрідного народження особистості заново в знеособленому світі. При цьому кроскультурне «я»

збагачується різними груповими культурними впливами, далеко не обмежуючись західним індивідуалістичним модусом. М. Тлостанова цю властивість культурного порубіжжя визначає як амбівалентність, що найяскравіше проявляється в характеристиці «межової свідомості» людини, яка застрягла на кордоні, але в той же час укорінена в одній, двох або й більше культурах [5, с.11].

Сьогодні порубіжжя як символічно-просторовий образ, зауважує М.Тлостанова, нерідко осмислюється через поняття культурної «дислокації», місця між національною укоріненістю і новим соціокультурним простором, позначеним пам'яттю про втрату коріння. Саме відчуття такої втрати, на думку дослідниці, маркує собою соціальне та психологічне занепокоєння, що формує основу національної, культурної, етно-расової ідентифікації [5, с. 13]. З думкою відомої російської вченої погоджується і українська дослідниця Н. Бідасюк, зазначаючи, що порубіжжя означає боротьбу двох сторін і вимагає від іммігранта особливих зусиль для збереження власної ідентичності [1, с. 8]. Отже, вчені перебувають у пошуку нових підходів і визначень для так званої «перехідної ідентичності» (the hyphenated self).

У творах кроскультурних авторів ідентичність структурується через гру пам'яті і наративу, виявляє нові аспекти в дискурсі історії і культури етносу. Серед найпомітніших у цьому сенсі письменників – Джон Максвелл Кутзее (народ. 1940), англомовний письменник бурського походження, лауреат Нобелівської премії з літератури (2003), двічі лауреат Букерівської премії, а також багатьох інших престижних літературних премій (премія Феміна, 1985, Ієрусалимська премія, 1987) тощо, у творчості якого відомі історичні події та сюжети отримують нове оформлення, обумовлене постколоніальною дійсністю. Дж. Кутзее народився у ПАР, але тривалий час проживав у Великобританії, що не могло не позначитися на його творчості. Особливу роль для письменника зіграв роман «Безчестя», названий *The Guardian* «темною медитацією на постапартеїдну Південну Африку», який спричинив конфлікт з Африканським національним конгресом, внаслідок чого Кутзее добровільно покинув ПАР, залишаючись нині одним з найпомітніших англомовних письменників у світовій літературі.

Своєрідною «візитівкою» кроскультурного роману давно і небезпідставно вважають творчість Ахмеда Салмана Рушді (народ. 1947), англомовного письменника, який народився в мусульманській родині кашмірського походження, дитинство провів в Індії і, засвоївши багату культуру своєї країни, став лауреатом Букерівської премії і

премії «Букер Букерів». Міф та історія в творчості автора трансформуються, породжуючи неоміфологічний контекст. У 2008 році роман автора «Опівнічні діти» визнано кращим за 25 років існування Букерівської премії. В цьому творі, як і в усіх інших найпомітніших творах Рушді («Сатанинські вірші» (1988), «Земля під її ногами» (1999), «Клоун Шалімар» (2005), бінарна опозиція між індійською та англійською ідентичністю посилюється ще й магічним реалізмом, що робить авторський стиль по-справжньому унікальним.

Історія, творчість і пам'ять стають ключовими парадигмами авторського дискурсу Кадзуо Ісігуро (народ. 1954), за допомогою яких герої вибудовують свою ідентичність. Британський письменник японського походження є чи не найяскравішою постаттю сучасної літератури, свідченням чого стала однастайна позитивна суспільна реакція на проголошення Ісігуро лауреатом Нобелівської премії 2017 року. Критики однастайні і в іншому твердженні: творах автора властивий яскраво виражений амбівалентний характер, що виявляється в співіснуванні «японських» і «британських» мотивів провідних творів, зокрема відзначеного у 1989 році Букерівською премією роману «Залишок дня», який назвали «одним з найбільш британських романів ХХ століття». Романи письменника «Там, де в серпанку пагорбів»(1982), «Художник хиткого світу»(1986), «Не відпускай мене»(2005), «Похований велетень»(2015) та інші утворюють метатекст, у якому західні стереотипи гармонійно межують з японськими ціннісними установками та переконаннями, стають яскравою художньою репрезентацією понять гібридна ідентичність і гібридний простір.

Висновки... Отже, парадигма «межовості» і проблеми гібридної ідентичності займають особливе місце у кроскультурній літературі. Різноманітність варіантів художнього втілення теми дозволяє говорити про кроскультуралізм як про особливе світобачення, яке впливає і дедалі більше впливатиме на світову літературу. Основою кроскультурного світогляду є формування так званої «порубіжної свідомості». Внаслідок перебування в умовах культурного та духовного порубіжжя активно формується новий тип особистості і автора, і героя, що належать двом культурам одночасно і, водночас, до кінця не належать жодній з них.

Список використаних джерел і літератури:

1. Бідасюк Н. В. Творчість Бгараті Мухерджі в контексті американського мультикультуралізму: Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.04 / Н.В.

Бідасюк; НАН України. Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. Київ, 2007. 20 с.

2. Бхабха Х. Местонахождение культуры / Хоми Бхабха ; [пер. с английского Глеба Гобзема] // *Перекрестки : Журнал исследований восточноевропейского пограничья*. Минск, 2005. No 3–4. С. 161–191. URL: http://www.case-border.org/downloads/CrossRoad_3-4_2005.pdf

3. Сидорова О. Г. Британский постколониальный роман последней трети XX века в контексте литературы Великобритании: дис.... докт. филол. наук : 10.01.03. Москва, 2005. 333 с. URL : <http://www.dissercat.com>

4. Струкова Е. А. Мультикультурализм и постколониальная тематика в литературном процессе. История и творчество магистральные темы англоязычного мультикультурного романа. *Филологические науки. Вопросы теории и практики*. 2015. 7 (49). Ч. 1. С. 175-178.

5. Тлостанова М. В. Проблема мультикультурализма и литература США конца XX века. Москва, 2000. 139 с.

6. Толкачев С. П. Мультикультурализм в постколониальном пространстве и кросскультурная английская литература// URL: http://www.zpu-journal.ru/ezpu/2013/1/Tolkachev_Multiculturalism-Cross-cultural-Literature

References:

1. Bidasiuk N. V. Tvorchist Bharati Mukherdzhii v konteksti amerykanskoho multykulturalizmu: Avtoref. dys... kand. filol. nauk: 10.01.04 / N.V. Bidasiuk; NAN Ukrainy. In-t l-ry im. T. H. Shevchenka. Kyiv, 2007. 20 s.

2. Bkhabkha Kh. Mestonakhozheniye kultury / Khomy Bkhabkha ; [per. s anhylyiskoho Hleba Hobzema] // *Perekrestky : Zhurnal yssledovanyi vostochnoeuropeiskoho pohranychia*. Mynsk, 2005. No 3–4. S. 161–191. URL: http://www.case-border.org/downloads/CrossRoad_3-4_2005.pdf

3. Sydorova O. H. Brytanskyi postkolonyalny roman poslednei trety XX veka v kontekste lyteratury Velykobrytanyu: dys.... dokt. fylol. nauk : 10.01.03. Moskva. 2005. 333 s. URL : <http://www.dissercat.com>

4. Strukova E. A. Multykulturalyzm y postkolonyalnaia tematyka v lyteraturnom protsesse. Ystoryia y tvorchestvo mahystralnye темы anghloiazыchnoho multykulturnoho romana. Fylohohycheskye nauky. Voprosy teoryy y praktyku. 2015. 7 (49). Ch. 1. S. 175-178.

5. Tlostanova M. V. Problema multykulturalyzma y lyteratura SShA kontsa XX veka. Moskva, 2000. 139 s.

6. Tolkachev S. P. Multykulturalyzm v postkolonyalnom prostranstve y krosskulturnaia anhylyskaia lyteratura// URL: http://www.zpu-journal.ru/ezpu/2013/1/Tolkachev_Multiculturalism-Cross-cultural-Literature

Summary

Iryna Slonevska

The Phenomenon of Cross-Cultural Novel in Postcolonial Discourse

The features of cross-cultural novel in postcolonial discourse are considered in the article. The main emphasis is placed on the research that has formed the basis for understanding the phenomenon of postcolonialism in modern humanities.

In this context, the contemporary cross-cultural novel is considered and its leading features such as «boundary identity», hybridity, ambivalence and others are distinguished. The author refers to the works by J. Coetzee, S. Rushdie, K. Ishiguro as an artistic representation of the so-called «marginal consciousness», which are the basis of the cross-cultural outlook.

Key words: *post-colonial discourse, cross-culturalism, multiculturalism, cross-cultural novel, ambivalence, hybrid identity.*

Дата надходження статті: «13» листопада 2019 р.

Дата прийняття до друку: «20» грудня 2019 р.

УДК 821.161.2.09 – 3 «18»:27

DOI: 10.31475/fil.dys.2020.10.17

ВІКТОРІЯ ТКАЧЕНКО,

кандидат філологічних наук, доцент

(м. Вінниця)

Християнські мотиви у прозовій творчості Ганни Барвінок

У статті проаналізовано особливості художньої спадщини маловідомої української письменниці II половини XIX століття Ганни Барвінок. Осмислено християнську складову прозової спадщини белетристики. Виокремлено тематичні аспекти прозописма, що базується на розумінні ключових питань, пов'язаних з релігійною мораллю та ментальною культурою українського суспільства означеної доби, увиразнено характер архетипних образів, що пов'язані з християнськими традиціями українців. Окреслено художні шукання авторки, визначено засоби та прийоми побудови твору. Зроблено акцент на концептах серце, душа, вірна любов. Доведено, що основу світоглядних уявлень письменниці та її героїв формує своєрідний симбіоз релігійно-християнських знань. Загалом звернено увагу на художню й філософську площину майстерності, що дозволяє ідентифікувати талант Ганни Барвінок на самодостатньому ідейно-художньому рівні.

Ключові слова: *християнство, Бог, віра, милосердя, образ, ментальність, характер, жанр.*

Постановка проблеми в загальному вигляді... Ім'я Ганни Барвінок довгий час становило інтерес тільки в дослідників українського письменства XIX століття, адже широкому читацькому загалові її твори